
МІЖНАРОДНА ТА НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА

УДК 339.72

О. С. КВАША, С. А. ЦИГАНОВ

м. Миколаїв

СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ – АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВЗАЄМОДІЇ

Досліджено основні форми співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями, проведено аналіз досвіду реалізації проектів МФО в Україні, визначено основні напрямки розвитку співпраці з провідними фінансовими інституціями на сучасному етапі.

Ключові слова: МВФ, кредитування, міжнародні фінансові організації, Світовий банк, міжнародні проекти, Європейський банк реконструкції та розвитку, Європейський інвестиційний банк.

Постановка проблеми. У сучасних умовах значення і роль міжнародних валютно-фінансових організацій постійно зростає. Адже сфера валютно-фінансових відносин найбільш вразлива та непередбачувана. Особливо важливою є діяльність цих організацій для країн, що здійснюють перехід до ринкових відносин і готові використати як управлінський досвід міжнародних фінансових організацій, так і власні реальні можливості.

Багаторічна співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями свідчить про необхідність формування нового підходу до розуміння ролі міжнародної допомоги та ресурсів міжнародних фінансових організацій, як взаємодоповнюючих інструментів реалізації державної політики міжнародної інтеграції України, забезпечення інтересів держави на світовому ринку.

Масштабні політико-економічні та соціально-психологічні потрясіння кінця 2013 – I пол. 2014 рр. в Україні значно підсилили дію деструктивних чинників розвитку суспільства. За даними Світового банку, національна українська економіка не мала позитивної динаміки вже впродовж більше двох років, погіршилися характеристики основних складо-

вих ВВП у 2013 р.: знизилася промислове виробництво на 4,7%, відбулося значне зростання державного боргу, інфляцію вдалося утримувати в можливих межах тільки за рахунок уповільнення термінів введення нових тарифів, фіксації валютного курсу та регулюванні цін на продовольчі товари [1, с. 32]. Отже, без залучення фінансової допомоги з інших країн та міжнародних фінансових організацій вкрай важко буде подолати кризові явища, які склалися в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання взаємовідносин України з міжнародними фінансовими організаціями постійно перебували і продовжують залишатись в центрі уваги науковців, політиків, урядовців. Дослідженням даної теми займаються такі вітчизняні та російські вчені: О.Г. Білорус, З.С. Варналій, В.К.Гальчинський, М.А. Дудченко, О.К.Єременко, В.С. Кузнецов, В.І. Хоршковський та інші. Серед іноземних вчених, що розробляють дану тематику, слід відзначити Л. Бальцеровича, Т. Едісона, А. Зіденберга, Т. Кілліка та ін. Науковцями досліджено основні етапи співробітництва з МФО, визначено їх вплив на економічний розвиток України. Проте актуальними залишаються питан-

ня щодо пошуку механізмів підвищення ефективності співробітництва України з МФО, встановлення переваг та визначення проблем міжнародної співпраці для нашої держави.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження основних форм співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями, аналіз досвіду реалізації проектів МФО в Україні та визначення основних напрямків розвитку співпраці з провідними фінансовими інституціями на сучасному етапі. Актуальність цього питання пояснюється тим, наскільки важливим є залучення кредитних коштів в Україну для подолання кризових явищ, які склалися в нашій країні на сучасному етапі.

Виклад основного матеріалу. Міжнародні фінансові організації давно зайняли міцне місце в Україні серед установ, які здійснюють серйозну фінансову підтримку і надають технічну допомогу з метою реалізації в нашій країні необхідних реформ, а також підтримки та розвитку підприємств різних галузей економіки і зміцнення фінансового сектору в цілому. Майбутній стабільний розвиток ефективної співпраці України з МФО неможливий без перегляду сучасної концепції двосторонніх відносин та комплексного удосконалення елементів механізму валютно-фінансового співробітництва.

Свою співпрацю з міжнародними фінансовими організаціями Україна розпочала після здобуття незалежності і стала членом таких МФО, як Міжнародний валютний фонд (1992 р.), Європейський банк реконструкції та розвитку (1992 р.), Світовий банк (1992 р.).

МВФ – це валютно-фінансова організація міжурядового співробітництва, покликана регулювати валютно-розрахункові відносини між державами і здійснення фінансової допомоги країнам-членам через надання їм у разі виникнення валютних труднощів, зумовлених порушенням рівноваги платіжних балансів, короткотермінових позик в іноземній валюті [3, с.153–157].

Україна з 1994 року активно співпрацює з МВФ, використовуючи його фінансові і технічні ресурси з метою досягнення макроекономічної стабілізації та створення необхідних передумов для проведення економічних реформ. Таке співробітництво здійснювалось за певними етапами (табл.1) переважно в рам-

ках реалізації спільних програм – STF (системна трансформаційна позика), «Stand-By» (стабілізаційна позика), механізм розширеного фінансування (позика на підтримку розвитку), попереджувальний «Stand-By». З липня 2010 року по грудень 2012 року здійснювалась реалізація угоди «Stand-By», яка підтримувалась фінансовими ресурсами МВФ на загальну суму 10 млрд. СПЗ (в еквіваленті близько 15,15 млрд. дол. США станом на 28.07.2010 р.), що становило 728,9 відсотків квоти України в Фонді. У рамках її реалізації отримано 2 транші на загальну суму 2,25 млрд. СПЗ (в еквіваленті близько 3,4 млрд. дол. США).

За даними таблиці 1, значна частина коштів пішла на фінансування дефіцитів платіжного та торговельного балансів, інтервенції для збереження курсу гривні, підтримку державного бюджету. Україна є одним із найбільших споживачів кредитів МВФ на даний час, що підтверджує залежність від фінансових ін'єкцій Фонду. Протягом своєї співпраці Україна отримала від МВФ 18,28 млрд. дол. США кредитних ресурсів. Кредитування України за програмою «Stand-by», що було поновлене восени 2008 року, було для Уряду дуже вигідним, дешевим та перспективним, оскільки передбачало виплату відсотків у розмірі близько 2% річних від загальної суми боргу. Виплата тіла позики за планом повинна була розпочатися у 2012 році і тривати до 2014 року [4, с.13]. Але потрясіння, які спіткали нашу країну наприкінці 2013 та початку 2014 років, ставлять під великий сумнів погашення цих боргових зобов'язань. Станом на 2013 рік відповідно до даних, оприлюднених МВФ борг країни перед цим фінансовим інститутом склав 14,12 млрд. дол. і заборгованість у розрахунку на одного жителя України складає близько 225 доларів. Необхідно зазначити, що при наданні кредитів МВФ висуває певні вимоги, які не є популярними серед населення: підвищення пенсійного віку та комунальних послуг, замороження соціальних стандартів, проведення певних реформ з боку уряду. Не враховуються реальні соціально-економічні та соціально-політичні умови країни, низький соціально-економічний рівень розвитку.

Варто зазначити, що для України припинення співробітництва з МВФ означатиме фі-

Таблиця 1

Етапи співпраці між Україною та МВФ

Етапи	Роки	Особливості кредитування	Виконання
I етап	1992–1994	Фінансова допомога у вигляді системної трансформаційної позики на суму 498,7 млн. СПЗ (763,1 млн. дол. США) для підтримки платіжного балансу.	Завершено завчасно через невиконання Україною умов програми
II етап	1995–1998	За трьома кредитними програмами «Stand-by» Україна отримала кредити на загальну суму 1318,2 млн. СПЗ (1935 млн. дол. США) на підтримку курсу національної валюти і фінансування дефіциту платіжного балансу.	Програму виконано
III етап	1998–2002	Програма розширеного фінансування, яка передбачала надання кредиту на загальну суму 2,6 млрд. дол. США. Україна отримала в рамках програми EFF 1.193.0 млн. дол. США), які були спрямовані на поповнення валютних резервів Національного банку України.	МВФ не надав Україні залишкової суми кредитів у зв'язку з негативними висновками спостерігачів ходу виконання програми
IV етап	2002–2008	У 2004–2005 р.р. Україна завершила співробітництво за Програмою EFF, в подальших стосунках обрано на безкредитній основі попереджувальну програму «Stand-by» та зосереджено стосунки в рамках надання технічної допомоги, спрямованої на вирішення проблем, пов'язаних з макроекономічною, грошовою, валютною, податковою та бюджетною політикою.	Програму виконано
V етап	2008–2013	У 2008 році в рамках програми «Stand-by» Україна отримала три транші загальним обсягом 7 млрд. СПЗ. Частина другого траншу у розмірі 1,5 млрд. доларів США та третій транш у повному обсязі були спрямовані до Державного бюджету України. В липні 2010 року Україна ухвалила нову спільну з МВФ програму «Stand-by» на загальну суму 10 млрд. СПЗ, строком на 2,5 роки і вже в серпні 2010 року Україна отримала перший транш згідно нової програми у розмірі 1 250 млрд. СПЗ, з яких 1 млрд. дол. США надійшов на підтримку державного бюджету і другий транш у розмірі 1 млрд. СПЗ (1,9 млрд. дол. США) на підтримку НБУ. У 2011 році Україна не отримала від МВФ три квартальних кредити в розмірі приблизно 1,5 млрд. дол. США кожен в рамках програми «Stand-by», загальним обсягом 15,15 млрд. дол. США за невиконання вимог.	Програму скасовано у 2010 році та усі транші, що ще залишилися відповідно до Угоди
VI етап	2014	22 квітня 2014 року прийнято розпорядження Кабінету Міністрів № 411-р «Про схвалення проекту Листа про наміри Уряду України і Національного банку України до Міжнародного валютного фонду та проекту Меморандуму про економічну та фінансову політику». За результатами звернення Української сторони, 30 квітня 2014 р. Рада директорів МВФ ухвалила 24 місячну угоду «Stand-Bu» для України на суму 10976 млн. СПЗ (800% від квоти країни) 29 серпня 2014 р. Рада директорів МВФ ухвалила рішення щодо завершення першого перегляду програми «Stand-Bu» та виділення коштів другого траншу для України на суму 914 млн. СПЗ (приблизно 1,39 млрд. дол. США). З 11 по 25 листопада 2014 року у м. Києві перебувала місія Європейського департаменту МВФ з метою підготовки до другого перегляду програми «Stand-Bu».	Програму прийнято 2014 р.

нансову ізоляцію та повний крах і неможливість повернення кредитних коштів. Науковці прогнозували в короткостроковій перспективі призупинення співпраці з МВФ, але нове керівництво держави поновило відносини, виходячи на інший щабель співробітництва і до кінця року (2014) очікується виділення коштів другого траншу програми «Stand-By» для України.

Наступною міжнародною валютно-фінансовою організацією, яка співпрацює з Україною з 1992 року є Група Світового банку. Дана інституція допомогла нашій державі перевести в грошову форму операції державного бюджету, ліквідувати бартерні платежі і покращити загальну фінансову і платіжну дисципліну. Банк також допоміг країні поступово розформувати колгоспи, обмежити державну власність на землю і законодавчо захистити права на власність. Банк відіграв важливу роль у поглибленні реформи банківського і фінансового секторів і поліпшенні підприємницького середовища [5, с.198–202]. Співробітництво між Україною і Світовим банком проходить в рамках стратегій допомоги Україні на певний період. Так, наприклад головним завданням Стратегії допомоги Україні на період 2004–2007 років було підтримання європейського курсу України, подальше сприяння її інституційному розвитку, що стимулюватиме створення середовища, сприятливого для підприємницької діяльності. Завданням стратегії «Стратегія партнерства з Україною на період 2008–2011 рр.» мала на меті сприяння сталому економічному зрос-

танням та посиленню конкурентоспроможності України, реформування державних фінансів та державного управління, а також поліпшення державних послуг в сфері охорони здоров'я та освіти. На сучасному етапі співпраця України зі Світовим банком здійснюється відповідно до Стратегії партнерства Світового банку з Україною (СПУ) на 2012–2016 фінансові роки.

Слід відзначити, що основними секторами впровадження Стратегії партнерства є наступні: муніципальна інфраструктура, енергетичний сектор, земельна реформа, державні фінанси, державний сектор, управління соціальним страхуванням, охорона здоров'я, охорона навколишнього середовища.

Ключовими елементами Стратегій допомоги є певні проекти (табл. 2) для реформування національної економіки, які включають в себе отримання позик від Світового банку. Після інтенсивних економічних і політичних перетворень наприкінці 2013 року та на початку 2014 року новий уряд попросив групу Світового банку про допомогу на реалізацію програми реформ і було прийнято рішення СБ до свого поточного портфеля в 3,7 млрд. дол. США додати 3 млрд. дол. США нового фінансування і допомогти у розробці і здійсненні терміново необхідних реформ.

Кредити Світового банку є достатньо привабливим джерелом зовнішнього фінансування. З метою підвищення ефективності використання кредитних коштів Світовим банком змінено умови отримання позик. На

Таблиця 2

Проекти Світового банку в Україні за певними секторами економіки (2007–2013 рр.)

Назва проекту	Виділені кошти, млн. дол. США	Дата початку проекту, р.
Проект щодо підтримки реформування енергетичної сфери	200	2007
Проект розвитку експорту –2 (ПРЕ-2)	304,5	2007
Проект розвитку міської інфраструктури	140	2007
Проект щодо модернізації фінансового сектору національної економіки	140	2007
Проект модернізації державних фінансів	50	2008
Проект щодо покращення автошляхів та безпеки руху (перший проект)	400	2009
Проект щодо підтримки гідроенергетики та загальних фінансів	60	2009
Проект розвитку експорту та загальних фінансів	150	2011
Проект з підвищення енергоефективності в Україні	200	2011
Проект щодо покращення автошляхів та безпеки руху (другий проект)	450	2012
Проект Україна: Мрія Агрохолдинг	65	2013
Проект Україна: Галнафтогаз	15	2013

сьогодні максимальний термін залучення позик – 30 років (ухвалено Радою Виконавчих директорів 12 лютого 2008 року), єдиним фінансовим збором є разова комісія у розмірі 0,25 % від суми позики (27 вересня 2007 року Радою Виконавчих директорів скасовано сплату комісії за резервування, яка складала 0,25% від невибраної суми позики).

Проценти за позиками Світового банку, які до цього часу залучені в Україну, сплачуються за плаваючою ставкою. З урахуванням загальної маржі світового банку ставка процентів для України становить близько 6,5% річних. Як відомо, починаючи з 1992 року Світовий банк затвердив для України 40 позик загальним обсягом 7 млрд. дол. США. Зараз продовжується реалізація 12 інвестиційних проектів на загальну суму 1589,78 млн. дол. США, з яких вибрано 420,4 млн. дол. США (або 30,4%).

На сучасному етапі Україна веде співробітництво з Групою Світового банку на рівні системних, інвестиційних проектів та міжнародної технічної допомоги. До системних проектів Світового банку в Україні можна віднести Програмну системну позику ПСП-1 та ПСП-2, а також Проект інституційної розбудови й Реабілітаційну позику. Особливістю системних проектів є те, що більшість із них передбачали одержання Україною чергового траншу лише після того, як країна продемонструє певні успіхи в цій сфері, виконає умови, визначені в підписаних меморандумах. Ці умови часто були досить жорсткими і далеко не завжди виправданими [6, с.134–140].

Україна активно співпрацює МФК і стратегічні напрямки співробітництва означені СПУ на 2012–2016 рр.: стабілізація банківського сектору та цільового фінансування, агробізнесу, інфраструктури з поліпшенням бізнес-середовища та підвищенням енергоефективності. Портфель інвестиційних проектів МФК в Україні складає 8 % загального активного кредитного портфеля МФК. Станом на 2014 рік МФК має інвестиційний портфель близько 1,06 млрд. дол США і до 30 клієнтів в Україні. У 2013 році, МФК виділила близько 300 млн. дол США Україні за свій рахунок, у тому числі 200 млн. дол США в агропромисловий сектор та мобілізувала додатково ще 55 млн. дол США. Станом на 2014 рік і до теперішнього часу, МФК інвестувала 191 млн. дол США за рахунок власних коштів і залучила ще 85 млн. дол. США.

Окрім того, МФК характеризується багаторічною дорадчою діяльністю в Україні, що нині здійснюється в рамках 10 активних консультаційних проектів і орієнтована як на реагування на наслідки кризи, так і на більш довгострокові цілі. Консультаційні послуги МФК в Україні зосереджені на таких пріоритетних сферах, як агробізнес, енергоефективність та кризове управління фінансовими ринками.

Співробітництво України з МФО відбувається і на регіональному рівні. Яскравим прикладом такої співпраці є Європейський банк реконструкції та розвитку. Частка України в статутному капіталі ЄБРР складає 0,8% (16 000 акцій або 160 млн. євро). У 2010 р. Україною було підтримано рішення банку щодо збільшення статутного капіталу, що забезпечило участь України у його збільшенні та збереження української частки.

Ключовим інструментом організації співпраці між Україною та ЄБРР є Стратегія діяльності ЄБРР в Україні (на період 2011 – 2014 років), схвалена Радою директорів Банку 13 квітня 2011 р.

Головні напрямки співпраці України з ЄБРР – підвищення енергоефективності та енергетичної безпеки, розвиток підприємництва, фінансова підтримка малого та середнього бізнесу, розвиток інфраструктури для підтримки приватного сектору, проведення структурних та галузевих реформ, залучення інвестицій, надання технічної допомоги.

Загальний обсяг наданих кредитних ресурсів ЄБРР складає 6,7 млрд. дол. США. Більше всього кредитів банк надає у корпоративний сектор (40%), фінансовий сектор (29%), інфраструктуру (20%), енергетику (11%) [7, с.23–31]. Проекти, які підтримує ЄБРР у сфері енергетики, є безпрецедентними за масштабами для вітчизняної економіки. Фінансування банком транспортних проектів збігається в часі з критичною потребою в технічному відновленні ключових ланок національної інфраструктури. Яскравим прикладом плідної співпраці є реалізація проекту «Ремонт автомобільних шляхів «Київ-Чоп» (200 млн. євро) та модернізація енергоблоку №2 Хмельницької АЕС та енергоблоку №4 Рівненської АЕС» (42 млн. дол.).

Крім того, починаючи з 2012 р. були реалізовані спільні з ЄБРР інвестиційні проекти: «Будівництво високовольтної повітряної лінії в Одеській області – будівництво лінії еле-

ктропередачі 330 кВ Аджалик – Усатове», «Реконструкція Старобешівської ТЕС», «Розвиток інфраструктури Іллічівського морського торговельного порту», «Програма інвестицій та розвитку системи водопостачання та очищення води м. Запоріжжя» та ін.

У вересні 2013 р. були прийняті рішення про підготовку спільних з ЄБРР інвестиційних проектів «Модернізація інфраструктури тепlopостачання у Донецькій області» та «Подовження третьої лінії метрополітену у м. Харкові». Але варто зазначити, що успіх амбітної стратегії діяльності Банку в Україні значною мірою залежатиме від політико-економічної ситуації, темпу реалізації реформ в усіх основних секторах. Якщо реформи відбуватимуться повільно, Банк буде змушений обмежити обсяг інвестицій, особливо у державному секторі.

На сучасному етапі співробітництва існує ряд проблем, які пов'язані із недостатньою оперативністю у діях органів влади в Україні на шляху виконання програм та проектів, прийнятих нашою державою спільно з МФО.

Очевидно, що для подолання такого типу організаційних проблем державі необхідно виокремити для себе ряд головних завдань, виконання яких приведе до підвищення результативності двосторонньої співпраці. Фактично, на даному етапі важливо сформулювати та виділити наступні стратегічні напрями і завдання співробітництва з МФО:

- підтримка економічного зростання і стратегічних реформ;
- удосконалення системи соціального захисту та підвищення якості життя населення;
- розвиток муніципальної інфраструктури транспортно-дорожнього комплексу, зв'язку та інформатизації;
- інституціональний розвиток органів державної влади, зокрема судочинства;
- розвиток приватного сектора економіки;
- розвиток енергетичного сектора, енергозбереження й сфери охорони навколишнього природного середовища. Поява таких завдань пов'язана, в першу чергу, із необхідністю підвищення ефективності залучення і використанні ресурсів МФО, які повинні стати додатковим джерелом для подолання наслідків впливу останньої глобальної фінансової кризи на економіку України, підвищуючи тим самим її конкурентоспроможність та забезпечуючи її сталий розвиток.

На жаль, Україна досі відчуває значну потребу у капітальних вкладеннях майже в усіх сферах національної економіки, яку неможливо ліквідувати без співробітництва із МФО. Розвиток системи співробітництва між нашою державою та МФО неможливий без вдосконалення системи державного управління та кваліфікованої розробки ефективної політики, направленої на підвищення ефективності співробітництва.

Висновки та пропозиції дослідження. Таким чином, тривалий досвід співробітництва України з міжнародними валютно-фінансовими інституціями вказує на необхідність формування якісно нового підходу до загального осмислення ролі міжнародної допомоги різнопланового характеру та ресурсів МФО як взаємодоповнюючих інструментів на шляху реалізації державної політики міжнародної інтеграції нашої держави, економічного та соціального розвитку, забезпечення інтересів України в інтеграційних процесах. Ми вважаємо, що основою нової побудови взаємовідносин з МФО мають бути національні інтереси та стратегічні пріоритети України. Оптимізація алгоритму співпраці з фінансовими інституціями має здійснюватися в напрямі підвищення її ефективності. Форми та механізми співпраці повинні унеможливити звичайне «проїдання» запозичених коштів і бути спрямовані на досягнення конкретних результатів на шляху подальшого соціально-економічного розвитку держави [8, с.3–7]. Україна зможе отримати максимально соціально-економічний ефект за умови побудови співпраці з ВФО на таких засадах:

- відповідність форм та способів надання допомоги МФО потребам соціально-економічного розвитку України, використання в кожному конкретному випадку найбільш оптимального з них, а також диверсифікація механізмів співпраці з МФО;
- рівень заборгованості має бути лімітованим з метою недопущення боргової залежності нашої країни та негативного впливу на національну економічну безпеку;
- залучення коштів МФО може здійснюватися тільки за умови забезпечення їх ефективного і повного використання;
- рішення про залучення кредитних коштів МФО приймаються за результатами проведеного аналізу порівняльних переваг у МФО у порівнянні з фінансовим забезпеченням з інших джерел і лише за умов неможливості надання коштів з державного бюджету тощо.

Одним із механізмів підвищення ефективності використання позичкових ресурсів, особливо в невизначених умовах, має стати розробка та впровадження дієвої системи управління запозиченнями та обґрунтовані критерії залучення зовнішніх ресурсів на основі пріоритетів розвитку держави, визначених у державних, галузевих та регіональних програмах. Стратегія має бути затверджена вітчизняним урядом і стати основою для розробки програм співпраці з фінансовими інституціями на наступні роки. Варто зазначити, що ця стратегія повинна бути гнучкою та час від часу переглядатись. І як висновок, можна зазначити, що виходячи з реалій сьогодення, співпраця з міжнародними фінансовими організаціями набирає нового розвитку: реформування економіки, політичні та демократичні зміни суспільства і держави, геополітичні питання, імідж України на світовій арені призведе до розширення співпраці з МФО та прискорить інтеграційні процеси.

Розвиток партнерства з міжнародними фінансовими організаціями МФО має в першу чергу забезпечуватися через реалізацію національних інтересів у програмній діяльності МФО. Тому, вкрай важливо на перспективу подальших досліджень зосередити нашу увагу на дослідженні пріоритетних завдань державної політики України в аспекті підвищення ефективності співпраці з МФО.

O.S. KVASHA, S.A. TSYGANOV

Mykolaiv

COLLABORATION OF UKRAINE WITH INTERNATIONAL FINANCIAL ORGANIZATIONS IS AN ANALYSIS AND PROSPECTS OF COOPERATION

Investigational basic forms of collaboration of Ukraine with international financial organizations, the analysis of experience of realization of projects of MFO is conducted in Ukraine, certainly basic directions of development of collaboration with leading financial instituciyami on the modern stage.

Key words: IMF, crediting, international financial organizations, World bank, international projects, European bank of reconstruction and development, European investment bank.

О. С. КВАША, С. А. ЦЫГАНОВ

г. Николаев

СОТРУДНИЧЕСТВО УКРАИНЫ С МЕЖДУНАРОДНЫМИ ФИНАНСОВЫМИ ОРГАНИЗАЦИЯМИ – АНАЛИЗ И ПЕРСПЕКТИВЫ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ

Исследовано основные формы сотрудничества Украины с международными финансовыми организациями, проведен анализ опыта реализации проектов МФО в Украине, определенно основные направления развития сотрудничества с ведущими финансовыми институциями на современном этапе.

Ключевые слова: МВФ, кредитование, международные финансовые организации, Мировой банк, международные проекты, Европейский банк реконструкции и развития, Европейский инвестиционный банк.

Список використаних джерел

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення стратегії залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги і співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями на 2013 — 2016 роки» від 11.09.2013 р., № 697-р [Електроний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/697—2013-p/conv>.
2. Примаченко І.В. Ефективність співробітництва МВФ і України/ І.В. Примаченко /Актуальні проблеми міжнародних відносин: [зб. наук. праць].-К.: Київський університет, 2002.- Вип.36.- Ч.2.- С.195.
3. Бідник Н.Б. Співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями як чинник економічного розвитку держави /Н.Б. Бідник /Науковий вісник НЛТУ України. —2009.- Вип.19.3.- С.153—157.
4. Марків Г.В. Реалії та перспективи співпраці України з Міжнародним валютним фондом / Інноваційна економіка.—2013.- №10.- С.11—15.
5. Поважна Н.Я. Міжнародні валютно-фінансові організації як складова інституціональної основи глобалізації світової економіки/ Н.Я. Поважна/ Збірник наукових праць. Міжнародна економіка. — К.: Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України. — 2000. — № 27. — С.198—202.
6. Шатковська А. О. Членство України в міжнародних фінансових організаціях: основні форми співробітництва / А. О. Шатковська / Економіка АПК.-2006. — №1. — С. 134—140.
7. Крамаренко В.І. Оцінка співпраці України з міжнародними фінансовими інститутами /В.І. Крамаренко/ Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції.—2012. — №5.- С.23—31.
8. Філіпенко А.С. Парадигмальна основа співробітництва України з міжнародними фінансовими інституціями /А.С.Філіпенко/ Актуальні проблеми міжнародних відносин:[зб. наук. праць].Інститут міжнародних відносин. —2004. - Вип. 46.- Ч.1.- С.3—7.
9. Рибальченко К.О. Удосконалення механізмів співпраці України із Світовим банком/ К.О. Рибальченко/Економіка та підприємництво [Електроний ресурс]: зб. наук. праць/ДВНЗ»Київ. нац. економ. ун-т ім. В. Гетьмана».- Вип.24.-С.91—99.

Стаття надійшла до редакції 30.11.2014